

Blankensgoed

In het verleden ligt het heden, in het nu wat worden zal.

Colofon

Dit boekje over het verleden, heden en de toekomst van Blankensgoed is een uitgave van de gemeente Barneveld. Het eerste exemplaar is gepresenteerd tijdens de bouwstart van de woonwijk Blankensgoed op donderdag 31 mei 2007 te Voorthuizen.

Blankensgoed

In het verleden ligt het heden, in het nu wat worden zal.

IDEE EN TEKSTREDACTIE

Gemeente Barneveld, Communicatie, L.W.H. Rebel

DRUK

Koninklijke BDU, Barneveld

VORMGEVING

Interface Communicatie, P.G.J.T. Mulder

OPLAGE

750 exemplaren

FOTO'S EN ILLUSTRATIES

Gemeente Barneveld
4D Architecten, Putten
Bouwbedrijf van de Kolk-Garderen B.V.
Helmert van Reenen, Kootwijkerbroek
Display Concepts, Barneveld
M.A. Schuit, Voorthuizen
RAAP, M. Schabbink

SPREUK VOORZIJD

De spreuk op de voorzijde is afkomstig van Willem Bilderdijk (1756-1831).

© Gemeente Barneveld, 2007

Blankensgoed – bouwen voor de toekomst

Wethouder G.W. Tijmens

Blankensgoed. Een aantrekkelijke woonwijk in een aantrekkelijk dorp. De nieuwe woonwijk in Voorthuizen-Noord is een voorbeeld van eigentijdse woningbouw, die aansluit bij de behoefte en – niet minder belangrijk – het karakter van de lokale bevolking. Als wethouder ben ik trots op de ontwikkeling en realisering van deze woonwijk.

In totaal komen er 230 woningen in de meest uiteenlopende prijsklassen en gebouwd voor verschillende doelgroepen. Dat is voor de kern Voorthuizen een welkome aanvulling. Het wordt een woonwijk met een aardige variatie aan woningen en het plan heeft wat mij betreft een echt toegevoegde waarde voor Voorthuizen. Blankensgoed heeft een open uitstraling: een tikkeltje

modern, zonder extremen en dat geeft het geheel een fris aanzicht.

Ter gelegenheid van de bouwstart van Blankensgoed is het idee ontstaan om een boekje te presenteren over het verleden, het heden en de toekomst van de nieuwe woonwijk. In een aantal bijdragen – afgewisseld met foto's en illustraties – wordt daarop ingegaan.

Ik wens u veel genoegen bij het doorbladeren van dit boekje over Blankensgoed.

G.W. Tijmens
Wethouder

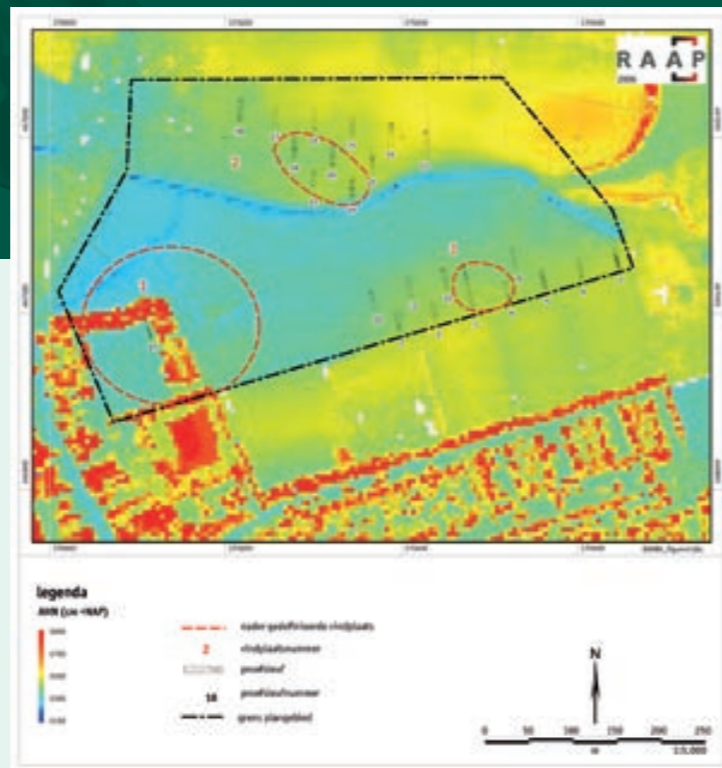
Voorthuizen Voltooid Verleden Tijd

Drs. M. Schabbink

6

Voorthuizen in het algemeen en de nieuwe woonwijk Blankensgoed in het bijzonder heeft oude papieren. Het archeologisch onderzoek, dat in de afgelopen periode is uitgevoerd door RAAP Archeologisch Adviesbureau, heeft drie vindplaatsen opgeleverd. Vindplaats 1 is gelegen onder en rondom de huidige boerderij van de familie J. van Galen aan de Kerkstraat 72-74. Bij het proefsleuvenonderzoek is een deel van een gracht uit de 17e eeuw blootgelegd. Uit de gracht is een aantal gedateerde borden van zogenaamd Werra-aardewerk gevonden. De jaartallen 1620 en 1622 spreken boekdelen.

Uit historisch onderzoek blijkt dat de locatie overeenkomt met een domeingood dat in het bezit is geweest van de

Drie vindplaatsen in Voorthuizen-Noord, geprojecteerd op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN).

Doorsnede door de zorgvuldig aangelegde gracht om het Blankersgoed.

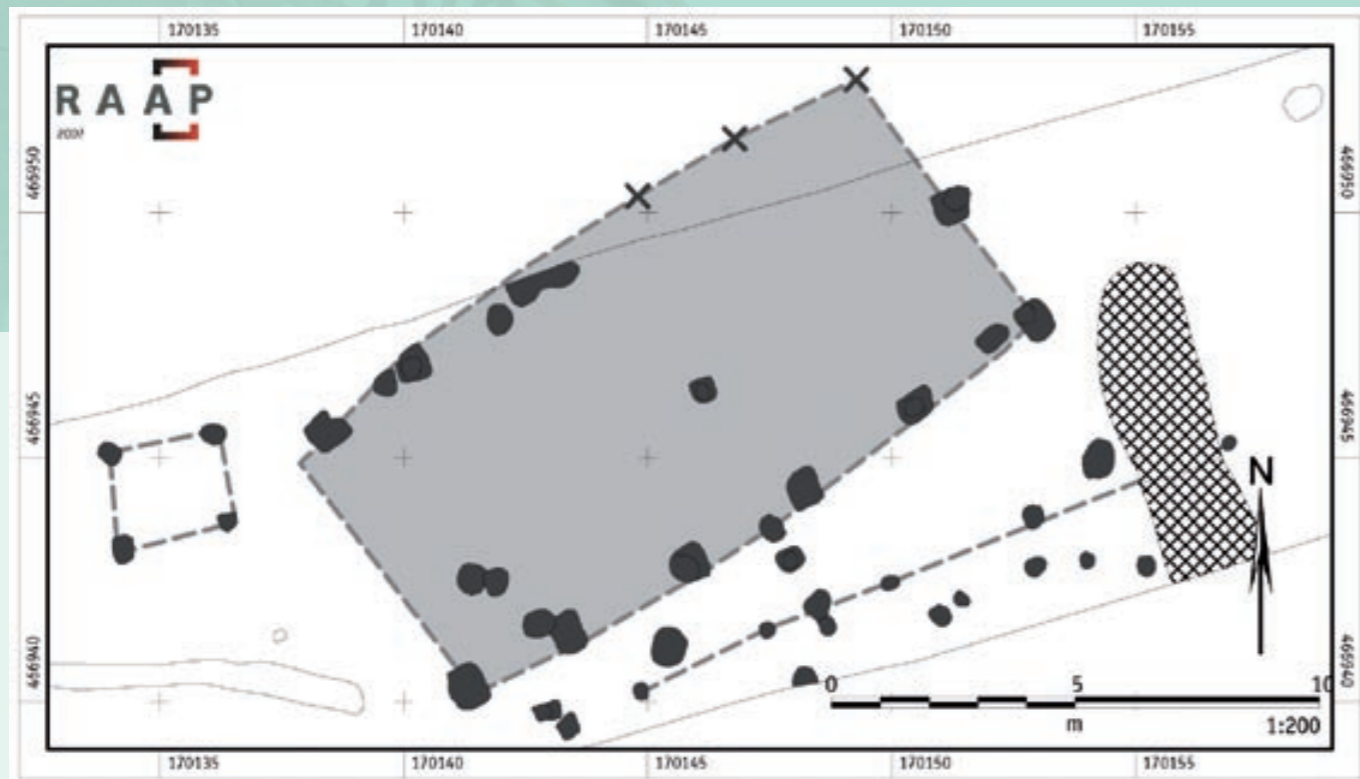

Gedateerd bord van zogenaamd Werra-aardewerk (1622) met manfiguur in adellijke kleding.

Gedateerd bord van zogenaamd Werra-aardewerk (1620).

7

Middeleeuwse gebouwplattegrond uit de 12e/13e eeuw.

Abdij van Elten. Tot het domein, *het Blanckersgoed*, behoorde onder andere de Saelwehr van 't Erf Blanckers. Een zaalwehr is een herenhof of -huis: de woning van een land- of leenheer waar andere hoven afhankelijk van of ondergeschikt aan waren. Het omgrachte dienstmanshuis is in historische bronnen terug te voeren tot de 15e eeuw. Bij de aanleg van de toekomstige straat Hoornbloem zijn direct ten zuiden van de historische boerderij sporen van bewoning uit de 12e en/of 13e eeuw opgetekend. Hoewel de archeologische resten niet geheel konden worden onderzocht, zijn duidelijke gebouwplattegronden te herkennen. De ligging van de middeleeuwse sporen in de directe nabijheid van de zaalwehr van het domeingood maakt het niet onaan-

nemelijk dat de oorsprong van het domein in de Middeleeuwen ligt. Uit een oorkonde uit 970 blijkt dat graaf Wichmond goederen te *Voirthusen* schenkt aan het St. Vitusklooster te Elten. Daaruit kan worden afgeleid dat het klooster te Elten ruim acht eeuwen lang een bezitscomplex in Voorthuizen heeft beheerd.

Middeleeuwse greppelstructuren en paalkuilen op vindplaats 2.

Dwarsdoorsnede van paalkuilen uit de Late IJzertijd/Vroeg Romeinse tijd.

Dwarsdoorsnede van paalkuilen uit de Late IJzertijd/Vroeg Romeinse tijd.

Aan de noordzijde van de beek zijn eveneens bewoningssporen uit de Middeleeuwen gevonden. Hoewel deze vindplaats 2 nog niet geheel is onderzocht, blijkt al wel dat hier twee geïsoleerde erven liggen die gelijktijdig zijn met de bewoningssporen ten zuiden van het Blanckersgoed.

Dergelijke agrarische exploitatie-eenheden waren meestal onderdeel van een (groter) domeingood, in bezit van een heer, kerk of klooster, en moesten een deel van de opbrengsten afdragen. Het is verleidelijk deze sporen in verband te brengen met het Blanckersgoed.

Tussen de middeleeuwse sporen bij het Blanckersgoed, en enkele tientallen meters ten oosten daarvan zijn bewoningssporen uit de Late IJzertijd (250 - 12 voor Chr.) gevonden. De aangetroffen paalkuilen hebben toebehoord aan een boerderij en enkele kleine bijgebouwen. Vergelijkbare sporen zijn opgegraven op vindplaats 3. Daarbij zijn ook enkele grote kuilen, waarschijnlijk drinkkuilen voor vee, opgegraven. De IJzertijd-bewoning in de gehele nieuwe woonwijk geeft een zeer verspreid beeld van her en der in het vroegere landschap geplaatste boerenerven.

Enkele vondsten van vuurstenen werktuigen geven aan dat het terrein al in de Steentijd door mensen is betreden. De archeologische vondsten geven in ieder aan dat dit deel van Voorthuizen de oudste bewoningskern vormt, dat met de bouw van de nieuwbouwwijk Blanckensgoed weer nieuw leven wordt ingeblazen.

Uitsnede van de kaart van De Man, gekarteerd in 1803/1804. De cirkel geeft de locatie van het Blanckersgoed weer.

Verbonden aan de grond

Familie J. van Galen

Oud en nieuwer. Op het schilderij staat de boerderij, die in 1945 tijdens de bevrijding van Voorthuizen door brand werd verwoest.

De huidige boerderij was, met méér grond, in bezit van de familie Van de Bleek.

Hun enige dochter Gerritje (geboren 28 februari 1862) huwde op 21 december 1888 met Jan van Galen (geboren 24 augustus 1856). Vanaf die datum is de naam 'Van Galen' met Blankensgoed verbonden.

Na hun overlijden bleven van de twaalf kinderen er drie ongetrouwd op de boerderij wonen.

Er werden schapen, koeien, varkens en kippen gehouden, er was grasland en ook bouwland (akkerbouw, aardappelen en graan en bieten) voor mens en dier.

Zij droegen de inmiddels sterk ingekrompen boerderij over aan hun jongste (half)broer, wiens zoon de hedendaagse bewoner is.

De boerderij is volgens een ingemetselde steen in het achterhuis, boven de deel deur, verbouwd in 1865.

Bij de bevrijding van Voorthuizen is de boerderij op 16 april 1945 door brand verwoest.

Er staat nu op deze plek een 'wederopbouwboerderij' uit 1947. Een herinneringssteen siert nog de voorgevel.

In verband met de realisering van de woonwijk Blankensgoed wordt de huidige boerderij aan de Kerkstraat 72-74 gesloopt. De familie Van Galen blijft wél verbonden met de grond, want op een steenworp afstand van de huidige boerderij wordt hun nieuwe woning gerealiseerd. Het zicht op Blankensgoed, met de vele herinneringen aan voorbijgaande geslachten, blijft zodoende bestaan.

Ingang Kavelles - Voorthuizen.

Niet ver van Blankensgoed lag de ingang naar het natuurgebied De Heuveltjes.

*Henk en Peter van de Kolk,
bouwers van huis uit.*

Bouwbedrijf van de Kolk-Garderen B.V.: Bouwers van huis uit

H. en P. van de Kolk

'Bouwers van huis uit'

Sinds jaar-en-dag is dit de leus, waar we ons als Bouwbedrijf van de Kolk helemaal in kunnen vinden. Dat komt, omdat we dit werk al drie generaties lang doen. Bouwen zit in ons bloed en dat is het samenbindende element in en van onze organisatie. Kwaliteit, degelijkheid en betrouwbaarheid.

Een stukje geschiedenis

Gardereen Hendrik van de Kolk besluit in 1933 een eigen bouwbedrijfje op te richten. Het opgerichte timmer- en metselbedrijf start in een houten schuur aan de Paleisweg in Garderen. Ondanks de crisisjaren lukt het Van de Kolk om het bedrijf op gang te krijgen. Niet lang daarna

verruilt hij de schuur voor een moderne werkplaats aan de Speulderweg. Vanaf het begin richt Van de Kolk zich op de woningbouw. Na de Tweede Wereldoorlog groeit het bedrijf gestaag door en worden met name veel woningen gerealiseerd. In 1971 overlijdt Hendrik van de Kolk en neemt Aalt van de Kolk de leiding van het bedrijf helemaal over. Zijn broer Johan is mede-aandeelhouder. In 1989 verhuist het bedrijf naar de huidige locatie aan de Koningsweg. In 1999 treedt zoon Henk van Johan van de Kolk aan als directeur en aandeelhouder, zeven jaar later gevolgd door zijn broer Peter. Daarmee is de toekomst van het familiebedrijf weer voor een nieuwe generatie gewaarborgd.

Vakmanschap is meesterschap

Vakmanschap heeft ons groot gemaakt. Niet eens zozeer in omvang, al telt ons bedrijf inmiddels 70 medewerkers. Groeien in aantal is voor ons geen doel op zich. Meer nog is het de kwaliteit waar u - zeker als toekomstige bewoner van de wijk Blankensgoed - ons op mag afrekenen. Onze bouwwerken zijn daar een toonbeeld van, maar het eindresultaat alléén is niet maatgevend. Ook de processen die aan de oplevering vooraf gaan, hebben voortdurend onze aandacht. Die zijn namelijk net zó bepalend voor de kwaliteit van het werk. Degelijkheid staat hoog in ons vaandel. En begrijpt u ons goed: dat heeft niets met vroeger te maken. Degelijkheid betekent voor ons, dat we werken zonder poespas.

No nonsens. We houden de lijnen kort en als er problemen zijn, dan lossen we die op.

Kortom: de mensen van Van de Kolk zijn echte bouwers met liefde voor het vak. Dat vertaalt zich in de bouwprojecten, die wij in de loop der jaren in Barneveld en wijde omgeving hebben gerealiseerd.

Voor Blankensgoed hebben wij het architectenbureau 4D Architecten uit Putten ingeschakeld voor de woningen die wij in de eerste fase realiseren. Het architectenbureau is mede verantwoordelijk voor de uitstraling van de wijk.

Bouwbedrijf van de Kolk-Garderen B.V.: een bedrijf met een rijke historie - net zoals de grond in Blankensgoed. Het komt nu aan op de toekomst: bouwen op historische grond.

Voor meer informatie:

www.vandekolk.nl of www.bouwersvanhuisuit.nl

Voordat de eerste woningen van Blankensgoed kunnen worden gebouwd, moet het bouwterrein eerst bouwrijp worden gemaakt.

De eerste schop: een mooi moment voor de projectleider

Drs. S.F. Herder

25

Wanneer deze nieuwe wijk van Voorthuizen in 2010 wordt opgeleverd, wonen de eerste bewoners er al drie jaar. Er zijn dan zo'n 230 woningen gebouwd in alle categorieën: van sociale huurappartementen tot vrijstaande woningen in de vrije sector. En ik durf te voorspellen dat de bewoners van deze wijk tevreden zullen wonen. Een 'kwalitatief hoogwaardige woonomgeving' heet dat dan in jargon. Met de beekzone, de ruime opzet, de vele speelplaatsen en de nabijheid van sport, winkels in het centrum, het open buitengebied om de hoek... en niet te vergeten de woningen zelf.

Wie de grond heeft, heeft de regie

Hoe is de opzet van deze wijk nou tot stand gekomen? In

het Nederlandse systeem is het recht van eigendom zeer sterk. Wie de grond heeft, heeft de regie. In het geval van Blankensgoed beschikte de gemeente niet over de eigendom van de grond. Dat lag in handen van Planontwikkeling van de Kolk-Garderen B.V. Constructieve onderhandelingen met Van de Kolk hebben echter geleid tot goede afspraken, zodat eigenlijk sprake is van een gezamenlijke ontwikkeling van de wijk. Ieder brengt zijn eigen sterke punten in. Ook met de heer Van Galen zijn we er goed uitgekomen.

Kijken naar de wijk

Bij het maken van een woonwijk komen vervolgens een heleboel verschillende aspecten om de hoek kijken. Het

begint met een analyse van het gebied – wat zijn de kenmerken van het plangebied en zijn omgeving, hoe zit het met natuurwaarden, cultuur-historische waarden, bodemgesteldheid, flora en fauna en nog een heleboel meer. Al dat onderzoek kan enerzijds gebruikt worden bij de opstelling van het bestemmingsplan. Immers, het gebied verandert van functie van agrarisch naar wonen en daar is een bestemmingswijziging voor nodig. Anderzijds gebruiken we het onderzoek om de haalbaarheid van de ontwikkeling te (blijven) toetsen. Parallel daaraan liepen de onderhandelingen met Van de Kolk over de uitwerking van de basisafspraken: programma, prijzen, fasering, vormgeving, et cetera. Dat alles leidt tot een stedenbouwkundig plan als basis voor de wijkontwikke-

ling en de bestemmingsplankaart. Waardevolle elementen als de beekzone, de speelplaatsen en starterswoningen hebben een plek gekregen.

Wat doet een projectleider in dat geheel? Hij speelt verschillende rollen: coördinator, bestuursadviseur, onderhandelaar, communicator, mede-plannenmaker, kwaliteitsadviseur, regelstation. Hij zorgt ervoor dat specialisten (zoals de bestemmingsplanjurist, de stedenbouwkundige en de civiel ingenieur, maar ook de aannemer en de wegenbouwer) hun werk kunnen doen. Tegelijkertijd stuurt hij op tijd, geld en kwaliteit. Hij is uiteindelijk op de achtergrond verantwoordelijk voor het slagen van het project. Op de voorgrond is dat de wethouder.

Overigens was het nog niet zo eenvoudig om de aantallen woningen te mogen realiseren. In Voorthuizen is zeker behoefte aan nieuwe woningen. Voor de eigen vraag, en ook wel omdat de gemeente Barneveld steeds dichterbij de Randstad komt te liggen – de centrale ligging spreekt mensen aan. Maar provinciaal beleid gaf weinig ruimte: de contingenten woningen die gebouwd mochten worden, waren beperkt. Via de omweg van de Regeling ruimte-voor-ruimte (waarbij woningen gebouwd konden worden in ruil voor sloop van agrarische bedrijfsgebouwen en een financiële vergoeding) kreeg de gemeente een vinger achter de deur: 40 woningen mochten er komen aan de noordkant van Voorthuizen. Anderhalf jaar praten leverde een Masterplan op voor

een woonwijk van 220 woningen, herinrichting van het sportpark Roeleneng en de beekzone, en een eventuele strook met lichte bedrijfsmatige functies. Geen slecht resultaat.

En nu gaat de schop de grond in voor de eerste woningen. Dat is een mooi moment. Ik verwacht dat mijn voorspelling uitkomt en dat de nieuwe bewoners van dit historische woongebied straks tevreden zijn. Dan ben ik het ook.

Voorthuizen krijgt er een mooie wijk bij: Blankensgoed

M.A. Schuit

De gestage vraag naar woningen in Voorthuizen heeft geresulteerd in een uitbreiding van ons dorp op een unieke locatie. Blankensgoed is erg gunstig gesitueerd en is daarom erg in trek voor mensen die een (nieuwe) woning zoeken. De wijk ligt dichtbij het dorpscentrum, het Wilbrinkbos, de sportvelden, het zwembad en de uitvalswegen naar de regio.

Een gebied met historie

Blankensgoed is een gebied met historie. Dit kwam sterk naar voren tijdens de namenwedstrijd die resulteerde in de uiteindelijke keuze voor deze mooie en passende naam voor dit gebied. Uit opgravingen blijkt dit gebied al een lange geschiedenis te hebben en daarmee gaat de

geschiedenis van Voorthuizen al terug naar het begin van onze jaartelling. Ook de relatie met onze dorpskerk krijgt hierdoor meer inhoud. Al eeuwenlang wordt het gebied bewoond en bebouwd door een boerderij met de naam 'Blankensgoed'. Oude documenten bevestigen dit.

In de Tweede Wereldoorlog is dit gebied het toneel geweest van hevige strijd om de bevrijding van Voorthuizen; het monument voor de gevallen staat op een zichtlocatie bij de entree van dit gebied. Na de oorlogsjaren heeft menigeen uit Voorthuizen via de landerijen van de boerderij van Van Galen een bezoek gebracht aan 'de heuveltjes'. Ook werd er in de toen nog regelmatig voorkomende strenge winters geschaatst op de onder-

Schaapskooi bij De Heuveltjes.

Dorpsgezicht.

gelopen weilanden naar de oude (verdwenen) Hervormde school aan de Kerkstraat. We kunnen dus wel zeggen dat de locatie herinneringen oproept en dat we een uniek gebied inleveren voor de noodzakelijke uitbreiding van ons dorp.

Er wordt vaak gezegd: 'Hier in Blankensgoed wil ik graag wonen' en dat werd bevestigd tijdens de informatieavond in 'Buitenlust' waar het aantal belangstellenden zó groot was, dat zelfs een tweede informatieavond moest worden georganiseerd. Dit alles heeft geresulteerd in een ontwerp van een prachtig nieuwe woonwijk waar veel ruimte is voor groen en natuur. De wijk wordt

doorsneden door de Hoewelakense Beek (die als groene beekzone wordt ingericht), voorzien van speelse elementen en een passend kunstwerk. Dit maakt deel uit van de route van het Beekwandelpad, dat langs een mooi deel van Voorthuizen loopt.

Betrokkenheid Plaatselijk Belang Voorthuizen

Plaatselijk Belang Voorthuizen heeft regelmatig meegedacht en meegepraat over de inrichting van dit gebied. Wij organiseerden samen met de gemeente de namenwedstrijd. Het resultaat waren meer dan dertig kwalitatief goede inzendingen. Ook de keuze van de straatnamen kwam vanuit deze samenwedstrijd en vinden we

erg passend bij de vroegere inrichting: namen van (wilde) plantensoorten welke hier groeien. Dit alles heeft geresulteerd in een plan wat na realisering iets zal zijn waarop we trots en zuinig zullen zijn.

Wij wensen de bewoners van Blankensgoed een goede toekomst en veel woongenot toe.

Bestuur Plaatselijk Belang Voorthuizen.

Martin Schuit
Secretaris

Blankensgoed ligt op een steenworp afstand van het levendige centrum van Voorthuizen.

Meer informatie over de woonwijk Blankensgoed is te vinden op de internetsite van de gemeente Barneveld. Surf naar www.barneveld.nl/blankensgoed.

